

Skutky apoštolov 3, 13 - 26

„Muži, Izraeliti, čo sa tomu čudujete? Prečo hľadáte na nás, akoby sme vlastnou mocou alebo zbožnosťou urobili, že tento človek chodí? 13 Boh Abraháma, Boh Izáka a Boh Jákoša, Boh našich otcov oslávil svojho Služobníka¹, Ježiša, ktorého ste vy vydali a zriekli sa ho pred Pilátom, hoci on rozhodol prepustiť ho. 14 Vy ste sa zriekli Svätého a Spravodlivého a vyžiadali ste si vraha², aby vám ho omilostil, 15 a Pôvodcu života ste zabili. Boh ho však vzkriesil z mŕtvych a my sme toho svedkami. 16 Pretože tento muž, ktorého tu vidíte a poznávate, uveril v jeho meno, toto meno mu dalo silu; a viera, ktorú vzbudilo Ježišovo meno, ho úplne uzdravila pred očami vás všetkých. 17 Teraz, bratia, viem, že ste z nevedomosti konali, ako aj vaši poprední muži. 18 Boh však takýmto spôsobom splnil to, čo predpovedal ústami všetkých prorokov, že jeho Mesiáš bude trpieť. 19 Kajajte sa a obráťte sa, aby boli zotrené vaše hriechy 20 a aby nadišli časy osvieženia od Pána, keď vám pošle predurčeného Mesiáša, ktorým je Ježiš. 21 Jeho nebo musí prichyľovať až do čias, keď sa všetko obnoví, o čom odpradáva hovoril Boh ústami svojich svätých prorokov. 22 Už Mojžiš povedal: Pán, váš Boh, vám vzbudí spomedzi vašich bratov proroka ako mňa. Budete ho počúvať vo všetkom, čo vám povie. 23 A všetci, ktorí tohto proroka nebudú počúvať, budú z ľudu odstránení. 24 Takisto proroci, počnúc Samuelom, všetci, čo nasledovali po ňom, postupne hovorili a oznamovali tieto dni. 25 Vy ste synovia prorokov a zmluvy, ktorú Boh uzavrel s vašimi otcami, keď povedal Abrahámovi: V tvojom potomkovi budú požehnané všetky národy zeme. 26 Predovšetkým pre vás vzbudil Boh svojho Služobníka a poslal ho, aby vám priniesol požehnanie a odvrátil každého z vás od zlomyseľných skutkov.“

Milosrdenstvo a spravodlivosť

1. Mocný čin uzdravenia vzbudil u mnohých údiv a otázky. Sv. Peter využíva záujem toľkých, ktorí sa zhromaždili a adresuje im svoj príhovor. Na rozdiel od prvého príhovoru, kde sa odvoláva na Ježišove skutky počas jeho pozemského pôsobenia, teraz je predmetom, či podnetom kázne, mocný čin urobený v mene Ježiša Nazaretského.

2. Aj táto kázeň obsahuje v sebe poukázanie na vinu izraelského ľudu, ktorý mal podiel na Ježišovej smrti, ale v tomto prípade sa zdá obvinenie oveľa priamejšie a adresnejšie.

2.1. Čo je ešte nové oproti prvej kázni, je ospravedlnenie ľudu i jeho predstavených: *Teraz, bratia, viem, že ste z nevedomosti konali, ako aj vaši poprední muži.* Takto sa v Petrovom kázaní spája obvinenie i obhajoba – niečo podobné vidíme aj u proroka Izaiáša, keď sa Boh stáva aj sudcom aj obhajcom svojho ľudu (Iz 1,18)

2.2. To Petrovo *teraz viem*, sa môže viazať na spomienku na Ježišove slová, ktorými prosil Otca o odpustenie pre svojich vrahov, lebo nevedia, čo robia (Lk 23,24). Vskutku pre tých,

¹ Služobník (podľa Izaiáša), ale aj Svätý a Spravodlivý sú označenia Krista, ktoré sa neskoršom čase v kresťanskej liturgii a úcte nedostali do popredia.

² Pozri Lk 23,18-25 a ostatní evanjelisti. Lukáš podčiarkuje v evanjeliu, že bol vrahom. Podobne aj Marek.

čo hrešia v nevedomosti, existuje obeta, ktorá ich vykúpi (Lv 5,14) a táto obeta bola Ježišom prinesená (Leslie M. Grant, komentár). Preto sa k obvineniu pripája to *teraz viem*, totiž, keď si spomínam na Ježišove slová na kríži, už viem, že vám môže byť odpustené.

3. Výzva na pokánie spája odpustenie hriechov s prežívaním očakávania Pána, ktorý je teraz v nebi, ale ktorý príde. Peter tiež podčiarkuje, že Ježišov príchod na svet bol predovšetkým pre Židov.

4. Peter sa vo svojej kázni odkazuje na centrálné knihy Zákona (Exodus 3: Boh Abraháma, Boh Izáka a Boha Jakuba, Boh našich otcov; Deuteronomium 18: proroka ako mňa; Genezis: požehnanie Abraháma).

5. *Viem, že konajú z nevedomosti.* Môžeme túto vetu vysloviť dnes v čase konfliktov, napätí a nebezpečných slovných konfrontácií v oblasti politiky či gender ideológie? Robia to naozaj z nevedomosti tí, ktorí podkopávajú stáročné istoty a presvedčenia o podstate človeka? Kto sú títo ľudia, ktorí chcú nás všetkých presvedčiť o tom, že to, čo vidíme navonok vôbec nemusí korešpondovať s vnútrom človeka, ktorí nás chcú presvedčiť, že hocijakým výrokom, ktorý nie je podľa predstáv nimi stanovenej etikety sa môžeme stať netolerantnými a tým pádom nežiadanými osobami na miestach médií, výchovy a kultúry? Ako sa na to všetko pozerat' a nestratiť otvorenosť k milosrdenstvu?

5.1. Sú to v prvom rade ľudia, ktorí stratili kresťanskú vieru, ich otcovia ňou pohrdli a oni sú často dedičmi alebo naivnými pokračovateľmi nenávisťi voči Cirkvi a viere a v konečnom dôsledku k celej tradícii ľudstva. Oni hľadajú šťastie a dobro, chcú lepší svet a majú predstavu, že našli kľúč k lepšiemu svetu. Predkladajú ľuďom svoje presvedčenia ako pravdy a, majú na svojej strane médiá, darí sa im ovplyvňovať verejnú mienku vo svoj prospech. A vedia si získať mnohých. A mnohokrát sú drzí, arogantní a nepripustia iný názor.

5.2. Oproti nám sú ľudia, ktorí nemajú nijaké ohraničenia, len tie, ktoré si stanovia sami, podľa svojich štúdií a kritérií. Neuznávajú nijakú normu, každá norma je pre nich obmedzenie a každý, kto s nimi nesúhlasí, je pre nich ohrozením. Oni chcú meniť svet a nerobia to pomocou zbraní a revolúcií, ako kedysi ich otcovia, robia to pomocou slov, ktoré si vytvorili a pomocou vymazania niektorých slov, ktoré im vadia.

5.3. Precitlivení a chytajúci iných za každé slovo. Náročné bude s nimi žiť a môže sa stať, že nás budú nenávidieť, lebo sme dedičmi Božej náuky, učeníkmi Krista.

6. Dokážeme sa na týchto ľuďoch pozerat' s ľútosťou a s láskou? Nepremôže nás strach a hnev? Dokážeme hovoriť alebo zastávať pravdu s láskou aj napriek tomu ako vyzerajú a ako sa správajú? Budeme v nich vidieť, nech sú v akejkoľvek podobe, bytosti za ktoré Kristus zomrel?

7. Máme jednu istotu: tieto osoby nespoznali Krista a jeho lásku. Nepoznajú dobrodenie Zákona, krásu podriadenosti, nádhery poriadku a hraníc. Je to jedna z našich veľkých úloh: vidieť tieto osoby, tieto prúdy ako tie, ktoré robia a prehlasujú veci vo veľkej nevedomosti. Či, kto a ako je za ňu zodpovedný – to nie je našou úlohou súdiť. A Boh sa môže zmiľovať na každým, lebo on nevidí len zovňajšok a neriadi sa len slovami činmi človeka, ale vidí do

srdca týchto ľudí, odkiaľ všetko vychádza. Evanjelium jasne hovorí, že môžu byť aj takí, čo hovorili v mene Krista, konali zázraky v jeho mene a nebudú ním rozpoznaní. Preto ani nemajme istotu, že tí, ktorých my vidíme ako ďalekých a pomýlených, nemôžu byť spasení.

8. Pre nich Kristus i Boh sú mŕtvi, pre nás nie. A preto so skromnosťou a láskou chceme svedčiť o pravde, o Kristovi, ktorý žije a o Bohu, ktorý nás stvoril a dal projekt spôsobu nášho života, ktorí chceme rešpektovať. S dôrazom a so všetkými legálnymi prostriedkami budeme bojovať za to, aby neboli ohrozené deti a mládež. Nesmieme sa však vzdať nádeje a túžby po spáse aj tých najpomýlenejších a najagresívnejších. A už vôbec nie odpovedať na agresiu agresiou, na omyly rozčúlením sa zhrozením sa. Lebo iba prostredníctvom našej lásky môže ich zaslepené srdce objaviť lúč pravdy a pravej lásky, spravodlivosťou a pravdou bez lásky im nepomôžeme. Započúvajte sa do slov pápeža Františka.

9. *Sväté písmo nám predstavuje Boha ako nekonečné milosrdenstvo, ale aj ako dokonalú spravodlivosť. Ako zosúladiť tieto dve veci? Ako sa realita milosrdenstva zhoduje s požiadavkami spravodlivosti? Mohlo by sa zdať, že sú to dve skutočnosti, ktoré si navzájom protirečia; v skutočnosti to tak nie je, pretože práve Božie milosrdenstvo dovŕšuje pravú spravodlivosť. Ale o akú spravodlivosť ide?*

Nejde o legálnu spravodlivosť, lebo tá nedosahuje prekonanie zla. Spravodlivý trest nie je víťazstvo nad zlom.

V Biblii, ktorá prirodzene pozná legálnu spravodlivosť, nachádzame aj inú cestu, dôležitejšiu, ktorou sa treba vydať. Je to postup, ktorý sa vyhýba súdnemu procesu pred tribunálom a ponúka obeti možnosť obrátiť sa priamo na vinníka a vyzvať ho na konverziu, čo mu pomôže pochopiť, že robí zlo, a odvolávať sa na svoje svedomie. Takýmto spôsobom, keď konečne oľutuje a uvedomí si svoju chybu, môže sa otvoriť odpusteniu, ktoré mu poškodená strana ponúka. A to je krásne: v dôsledku presvedčania o tom, čo je zlé, sa srdce otvára odpusteniu, ktoré sa mu ponúka. ...

Samozrejme, je to náročná cesta. Vyžaduje, aby ten, komu bolo ublížené, bol pripravený odpustiť a túžiť po spáse a добрote toho, kto ho urazil. Ale len takto môže spravodlivosť zvíťaziť, pretože ak vinník uzná spáchané zlo a prestane ho robiť, potom zlo už nie je a ten, kto bol nespravodlivý, sa stáva spravodlivým, pretože mu je odpustené a pomáha mu nájsť cestu dobra. A to je presne to, čo s tým súvisí odpustenie a milosrdenstvo.

Takto Boh koná k nám hriešnikom. Pán nám neustále ponúka svoje odpustenie a pomáha nám ho prijať a uvedomiť si svoje zlo, aby sme sa od neho mohli oslobodiť. Pretože Boh nechce naše odsúdenie, ale našu spásu. Boh nechce, aby bol niekto odsúdený! ... Problém je len jeden: otvoriť si srdce odpúšťajúcej láske. (Príhovor, Streda, 3. februára 2016)

- Myslím si, že tí, čo ukrižovali Krista nemajú nádej na spásu?
- Mám silné predsudky voči určitým skupinám ľudí a málo sa modlím a túžim po ich spáse?
- Modlím sa za tých, čo mi ublížili, ubližujú?
- Mám dôveru v Ježišovo meno a čerpám z neho silu?